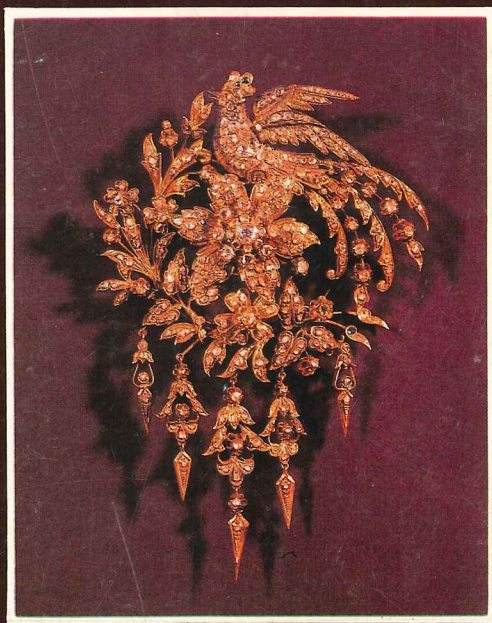
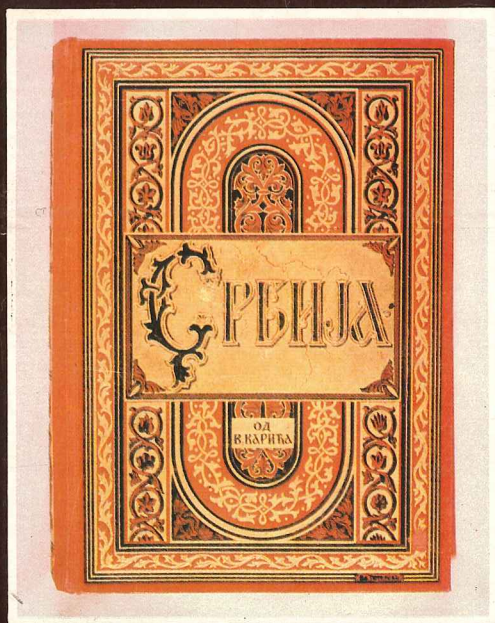

KUNST IM
SERBIEN DES
XIX. JAHR—
HUNDERTS

*L'ARTE IN
SERBIA NEL
XIX SECOLO*

УМЕТНОСТ
У СРБИЈИ
XIX ВЕКА

STICKEREI UND KOSTÜM

69
FRAUENBERKLEID (Anteria)
Erste Hälfte des XIX. Jahrhunderts.

Länge 131 cm, Ärmellänge 67 cm.
Seidensamt, Leinen, Seite mit Metallfäden durchzogen, Band mit vergoldeten und versilberten Fäden durchzogen, Schnüre, Stickerei.

Langes Frauenoberkleid aus grünem Seidensamt, unten erweitert durch Zwickel, mit Leinen und Seide gefüttert, in der ganzen Länge offen, tiefes ovalförmiges Dekolleté, darunter ein Verschluss mit winzigen Knöpfen. Die Ärmel sind lang, unten geschlitzt, verziert mit kleinen Knöpfen, am herzförmigen Endteil bestickt mit stilisierten Pflanzenmotiven. An den Nähten und Säumen sind ein goldgewebtes Band und eine Reihe von Schnüren aufgenäht.

Gehörte Jelena, der Gattin Karadjordje Petrovićs.

Historisches Museum Serbiens, Belgrad, Inv. Nr. R 3201.

Bibliographie: D. Stojanović, Градска ношња у Србији током XIX и почетном XX века (Städtische Tracht in Serbien im XIX Jahrhundert und am Anfang des XX Jahrhunderts), Belgrad 1980, Kat. Nr. 101, Bild 2.

RICAMI E COSTUMI

69
»ANTÈRIA«
Prima metà del XIX secolo

Lunghezza 131 cm, lunghezza delle maniche 67 cm.
Velluto serico, tela, seta trapunta con fili metallici, nastrino con fili d'argento e dorati, cordoncino, ricamo.

Specie di sottoveste femminile lunga di velluto serico verde, ampliata nella parte inferiore con incuneature, con apposizioni in tela e seta. E' aperta per l'intera lunghezza, ha una profonda scollatura ovale che si abbottona con minuscoli bottoncini. Le maniche sono lunghe, in basso aperte ed ornate con minuscoli bottoni, nella parte terminale a forma di cuore ricamate con motivi floreali stilizzati. Lungo le orlature e le cuciture sono applicati nastri dorati e file di cordoncini.
Apparteneva a Jelena, consorte del principe Karadjordje Petrović.

Museo storico della Serbia, Belgrado, nr. di inv. R 3201.

Bibliografia: D. Stojanović, Градска ношња у Србији током XIX и почетном XX века (Costumi cittadini in Serbia nel corso del XIX e all'inizio del XX secolo), Belgrado 1980, nr. di cat. 101, foto 2.

БЕЗ И КОСТИМИ

69
АНТЕРИЈА
Прва половина XIX века.

Дужина 131 cm, дужина рукава 67 cm.
Свилени сомот, платно, свила проткана металним нитима, трака проткана позлаћеним и сребрним нитима, гајтан, вез.

Дуга женска одећа од зеленог свилоног сомота, у доњем делу проширена клиновима, постављена платном и свилом. Отворена је целом дужином, има дубок овални деколте, испод нога се копча ситним дугмадима. Рукави су дуги, у доњем делу отворени, украшени ситним дугмадима а на срцоликом завршном делу извезена биљна стилизација. Дуж ивица антерије и шавова нашивена је златоткана трака и низови гајтана. Припадала Јелени, супрузи Карађорђа Петровића.

Историјски музеј Србије, Београд, инв. бр. Р 3201.

Библиографија: Д. Стојановић, Градска ношња у Србији током XIX и почетном XX века, Београд 1980, кат. бр. 101, сл. 2.

70
DOLMAN

Erste Hälfte des XIX. Jahrhunderts.

Länge 131 cm, Ärmellänge 70 cm.
Seidensamt, Leinwand und Baumwoll-Leinen,
Taft, Borte, Schnur.

Langer Leibrock aus rotem Seidensamt, im unteren Teil erweitert durch Zwickel, vorn offen, an der Seite nur teilweise offen. Mit Leinen und Taft gefüttert. Die Ärmel sind länger, im Schulterteil fixiert, an der Seite offen, an den Enden herzförmig, verziert mit Knöpfen. Ränder und Nähte mit Borten und Schnüren versehen, und der Brustteil mit Silberschnüren und grossen Knöpfen.

Museum der angewandten Kunst, Belgrad, Inv. Nr. 5333.

Bibliographie: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., Belgrad 1980, Kat. Nr. 12, Bild 7.

71
PISTOLENGURT (Silav)

Erste Hälfte des XIX. Jahrhunderts.

Länge 42 cm, Breite ca. 28 cm.
Leder, Silberfäden geflochten mit Silbergarn,
Stickerei.

Der Gurt ist von unregelmässiger Form, aus dunkelrotem Leder, verziert mit Stickerei, Blumenstilisierung. Er hat vier Abteilungen für Pistolen. Wird mit Metallschnalle geschlossen.

Museum der angewandten Kunst, Belgrad, Inv. Nr. 12331.

72
LODENJOPPE

Erste Hälfte des XIX. Jahrhunderts.

Länge 60 cm, Ärmellänge 40 cm, Ärmelbreite 24 cm.
Tuch, vergoldetes Garn, goldgewebtes Band, vergoldete Schnur, Stickerei.

Kurze Männerjoppe aus dunkelrotem Tuch mit Stehkragen, offen in der ganzen Länge, mit nicht ganz langen, breiten Ärmeln. Verbrämt mit goldgewebtem Band. An den

70
DOLMAN*Prima metà del XIX secolo*

*Lunghezza 131 cm, lunghezza delle maniche 70 cm.
Velluto serico, tela di lino e di cotone, taffetà, passamaneria, cordoncino.*

Lunga giacca maschile di velluto serico rosso, nella parte inferiore allargata con incuneature, davanti aperta, parzialmente aperta sui fianchi, foderata con tela e taffetà. Le maniche sono lunghe, fissate alle spalle, aperte su un lato, terminanti a forma di cuore, ornate di bottoni. Gli orli e le cuciture sono ornati da passamaneria e cordoncini. Grossi bottoni e nastri d'argento adornano il petto.

Museo d'Arte applicata, Belgrado, nr. di inv. 5333.

Bibliografia: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., nr. di cat. 12, foto 7.

71
CINTURA DI CUOIO*Prima metà del XIX secolo*

*Lunghezza 42 cm, larghezza 28 cm.
Pelle, fili d'argento intrecciati con fili di seta, ricamo.*

E'una specie di fondina-giberna, detta »silav«, di forma irregolare, di pelle verdascura, ornata a ricamo con fiori stilizzati. Ha quattro fodine per pistole. Si legava alla cintura vera e propria con una fibbia metallica. Apparteneva ad Arsenije Loma, vojvoda di Kačer, che combattè nella prima e nella seconda insurrezione Serba contro i Turchi.

Museo d'Arte applicata, Belgrado, nr. di inv. 12331.

72
CORPETTO*Prima metà del XIX secolo*

*Lunghezza 60 cm, lunghezza delle maniche 40 cm, larghezza delle maniche 24 cm.
Panno di lana, filo indorato, nastrini e cordoncini dorati, ricamo.*

Specie di panciotto di panno di lana rosso-scuro, con colletto rialzato, sul davanti aperto per l'intera lunghezza, dalle maniche

70
ДОЛАМА

Прва половина XIX века.

Дужина 131 cm, дужина рунава 70 cm.
Свилени сомот, ланено и памучно платно,
тафт, позамантеријска трана, гајтан.

Дуга мушна одећа од црвеног свиленог сомота, у доњем делу проширена клиновима, спреда отворена, са стране само делом. Постављена платном и тафтом. Рунави су дужи, фиксирани на раменом делу, са стране отворени, завршени срцасто, украшени дугмади. Ивице и шавове красе позамантеријске тране и гатани, а грудни део сребрних ширити и крупна дугмад.

Музеј примењене уметности, Београд, инв. бр. 5333.

Библиографија: Д. Стојановић, Градска ношња у Србији током XIX и почетком XX века, Београд 1980, кат. бр. 12, сл. 7.

71
СИЛАВ

Прва половина XIX века.

Дужина 42 cm, ширина сса 28 cm.
Кожа, сребрне нити упредене са свиленим
концем, вез.

Силав је неправилног облика од тамноцрвене коже, украшен везом, изведена је цветна стилизација. Има четири преграде за пиштоље. Везује се каишем са металном копчом. Припадао је Арсенију Ломи, војводи начерском, учеснику I и II српског устанка.

Музеј примењене уметности, Београд, инв. бр. 12331.

72
ГУЊЧЕ

Прва половина XIX века.

Дужина 60 cm, дужина рунава 40 cm, ширина рунава 24 cm.
Чоја, позлаћени конач, златоткана трана,
позлаћени гајтан, вез.

Мушка горња кратка одећа од тамноцрвене чоје, подигнутог оновратника, отворена целом дужином, не сасвим дугих, широких

Säumen und Nähten vergoldete Schnüre; gesticktes Flächenornament in Dreiblattform und Pflanzengeflecht.
Gehörte dem Fürsten Miloš Obrenović.

Historisches Museum Serbiens, Belgrad, Inv. Nr. R 3144.

Bibliographie: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., Belgrad 1980, Kat. Nr. 4, Bild 9.

73

PLUDERHOSE — POTURLIJE

Erste Hälfte des XIX. Jahrhunderts.

Länge 106 cm, Taillenumfang 159 cm.
Tuch, vergoldete Fäden, Silberschnüre, Stickerei.

Teil der Männertracht mit breitem und tiefem Einsatz zwischen den Hosenbeinen, unten eng. In der Taille gekräuselt, mit Bindekordel. Verziert mit Silberschnur über den Nähten am unteren Teil der Hosenbeine. Um Taschen und an den Hosenbeinen Verzierungen in Form stilisierter Pflanzen. Die Hosen machen mit der Weste ein Komplet aus.
Gehörte dem Fürsten Miloš Obrenović.

Historisches Museum Serbiens, Belgrad, Inv. Nr. R 3154.

Bibliographie: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., Belgrad 1980, Kat. Nr. 60, Bild 10.

74

KURZES FRAUENBERKLEID (Škurteljka)

Erste Hälfte des XIX. Jahrhunderts.

Länge 37 cm, Ärmellänge 40 cm.
Samt, Seide, Silberfäden, Stickerei.

Kurzes Frauenoberkleid ohne Kragen, an der Seite ein wenig offen, längere Ärmel, im unteren Teil ein wenig erweitert. Wird mit einem Knopf verschlossen. Besteht aus blauem Samt, gefüttert mit rosaroter Seide. Stickereien um die Ärmelränder unten, an der Vorderseite, am Rücken und an den Schultern. Stilisiertes Pflanzenornament. Die Ränder sind mit Schnüren benäht.
Gehörte der Fürstin Ljubica Obrenović.

Museum der angewandten Kunst, Belgrad, Inv. Nr. 5332.

Bibliographie: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., Belgrad 1980, Kat. Nr. 336, Bild 27.

ampie e non troppo lunghe. E' impreziosito da nastri inodorati. Lungo i bordi e le cuciture corrono filze di cordoncini dorati. Ornamento ricamato a forma di trifoglio e intrecci floreali.

Apparteneva al principe Miloš Obrenović.

Museo storico della Serbia, Belgrado, nr. di inv. R 3144.

Bibliografia: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., nr. di cat. 4, foto 9.

73

CALZONI ALLA TURCHESCA

Prima metà del XIX secolo

Lunghezza 106 cm, cintura 159 cm.

Panno di lana, fili indorati, cordoncini d'argento, ricamo.

Calzoni da uomo, detti »ciakscire«, con ampia e profonda interpolazione all'apertura delle gambe, ristretti alla caviglia. Si pieghettano alla vita e si legano con la cintura. Sono adornati con cordoncini d'argento che seguono la cucitura fino alla parte inferiore della braca. Intorno alla tasche e sui due lati sono ricamati ornamenti floreali stilizzati. Il »ciakscire« forma con il corpetto il vestito completo.

Apparteneva al principe Miloš Obrenović.

Museo storico della Serbia, Belgrado, nr. di inv. R 3154.

Bibliografia: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., nr. di cat. 60, foto 10.

74

»SKURTELJKA«

Prima metà del XIX secolo

Lunghezza 37 cm, lunghezza delle maniche 40 cm.

Velluto, seta, fili d'argento, ricamo.

La »skurteljka« è un abito femminile corto senza colletto, leggermente aperta su un lato, dalle maniche lunghe, alquanto ampliate nella parte terminale. Si abbottona con un solo bottone, è di velluto azzurro foderato con seta rosea. Intorno alle maniche è ricamata, e così pure lungo l'orlo inferiore sul davanti, sulla schiena e sulle spalle. Sui bordi è cucito un cordoncino.

Apparteneva alla principessa Ljubica Obrenović.

Museo d'Arte applicata, Belgrado, nr. di inv. 5332.

Bibliografia: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., nr. di cat. 336, foto 27.

рукава. Опточена је златотканом траном. Ивицама и дуж шавова тену низови позлаћених гајтана; површински извезен орнаментни украс у виду троллиста и биљног преплета.

Припадало је кнезу Милошу Обреновићу.

Историјски музеј Србије, Београд, инв. бр. Р 3144.

Библиографија: Д. Стојановић, Градска ношња у Србији током XIX и почетном XX века, Београд 1980, кат. бр. 4, сл. 9.

73

ЧАКШИРЕ — ПОТУРЛИЈЕ

Прва половина XIX века.

Дужина 106 cm, обим струна 159 cm.

Чоја, позлаћене нити, сребрни гајтан, вез.

Део мушне одеће са широким и дубоким уметном између ногавица, доле сужених. Набиру се у струку и везују учнуром. Украсене су сребрним гајтанима, који прате шавове и чине украс на доњем делу ногавице. Оно џепова и на ногавицама је вез у виду биљне стилизације. Чакшире чине комплет са гуњетом.

Припадале су кнезу Милошу Обреновићу.

Историјски музеј Србије, Београд, инв. бр. Р 3154.

Библиографија: Д. Стојановић, Градска ношња у Србији током XIX и почетком XX века, Београд 1980, кат. бр. 60, сл. 10.

74

ШКУРТЕЉКА

Прва половина XIX века.

Дужина 37 cm, дужина рукава 40 cm.

Сомот, свила, сребрне нити, вез.

Женска кратка одећа без оновратника, са стране мало отворена, дужих рукава, у доњем делу мало проширених. Закопчава се једним дугметом. Од плавог је сомота, постављена ружичастом свилом. Везена је око рукава, по доњој ивици, на предњем делу, леђима и раменима. Орнамент је стилизован, биљни. По ивицама је нашивен гајтан. Припадала је кнегињи Љубици Обреновић.

Музеј примењене уметности, Београд, инв. бр. 5332.

Библиографија: Д. Стојановић, Градска ношња у Србији током XIX и почетком XX века, Београд 1980, кат. бр. 336, сл. 27.

75

DOLMAN

Erste Hälfte des XIX. Jahrhunderts.

Länge 131 cm, Ärmellänge 72 cm.
Tuch, Seide, Goldschnüre, Borten, Quasten,
Stickerei.

Leibrock aus dunkelgrünem Tuch mit hohem Stehkragen, in der ganzen Länge geöffnet, im unteren Teil erweitert, an der Seite geschlitzt. Von hinten in der Taille geschnitten und gekräuselt. Die Ärmel sind in der ganzen Länge offen, nur zum Teil oben befestigt, mit einer Reihe von Knöpfen verziert. Die Aussensäume sind mit einer Reihe vergoldeter Schnüre benäht. Reich bestickt mit stilisierten Pflanzen und Arabesken. Gefüttert mit rosaroter und blauer Seide. Gehörte wahrscheinlich einem der Söhne des Fürsten Miloš Obrenović.

Historisches Museum Serbiens, Belgrad, Inv. Nr. R 3167.

Bibliographie: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., Belgrad 1980, Kat. Nr. 15, Bild 22.

76

FRAUENKLEID (Fistan)

Mitte des XIX. Jahrhunderts.

Länge 142 cm, Ärmellänge 68 cm.
Seidensamt, Ripsmoiré, Seide, durchzogen
von Metallfäden, vergoldete und Silberfäden,
Schnüre, Stickerei.

Langes Frauenkleid aus hellgrünem Seidensamt, mit breiter Überfalte an der Seite. Ausschnitt streng am Hals, mit kleinem Kragen. Wird auf der Brust mit kleinen Knöpfen verschlossen. Die Ärmel sind lang, im Schulterteil eingefügt, in der ganzen Länge geschlitzt, verziert mit kleinen Metallknöpfen. An den Rändern und Nähten sind Schnüre aus vergoldeten Drähten aufgenäht, und am Halssausschnitt goldgewebtes Band. An Rändern und Nähten des Kleides verlaufen Stickereien mit stilisierten Dreiblattranken. Auf dem Vorderteil, an den Ärmeln, unter den Taschen, an der Überfalte sind in ovalen Rahmen gestickte Pflanzenstilisierungen einkomponiert.

Gehörte der Fürstin Julija Obrenović.

Historisches Museum Serbiens, Belgrad, Inv. Nr. R 3200.

Bibliographie: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., Belgrad 1980, Kat. Nr. 265, Bild 39.

75

DOLMAN

Prima metà del XIX secolo

Lunghezza 131 cm, lunghezza delle maniche
72 cm.

Panno di lana, cordoncino dorato, passamaneria, nappe, ricamo.

Giacca maschile lunga di panno verde con alto colletto, sul davanti aperta per l'intera lunghezza, nella parte bassa a campana, con tagli laterali. Sulla schiena è tagliata all'altezza della vita e pieghettata. Le maniche sono aperte in tutta la lunghezza, guarnite da una fila di bottoni. Sugli orli esterni sono cuciti cordoncini dorati. Un ricco ricamo disegna motivi floreali stilizzati e arabeschi. E' foderata di seta a colori roseo e azzurro. Apparteneva probabilmente a uno dei figli del principe Miloš Obrenović.

Museo storico della Serbia, Belgrado, nr. di inv. R 3167.

Bibliografia: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., nr. di cat. 15, foto 22.

76

»FISTAN«

Metà del XIX secolo

Lunghezza 142 cm, lunghezza delle maniche
68 cm.

Velluto serico, seta trapunta con fili metallici, fili d'argento e dorati, cordoncino, ricamo.

Si tratta di una lunga veste femminile di velluto serico verdechiaro con chiusura laterale. Piccolo colletto con apertura sotto la gola. Si abbottona sul petto con piccoli bottoni. Le maniche sono lunghe, attaccate solo alla spalla e peraltro aperte in tutta la lunghezza, adornate con minuscoli bottoncini metallici. Sui bordi e lungo le cuciture del »fistan« corre un ricamo floreale stilizzato a forma di vite. Sul petto, sulle maniche al di sotto delle tasche e lateralmente sulla piega di chiusura sono stilizzati motivi floreali a ricamo composti in cornici ovali. Apparteneva alla principessa Julija Obrenović.

Museo storico della Serbia, Belgrado, nr. di inv. R 3200.

Bibliografia: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., nr. di cat. 265, foto 39.

75

ДОЛАМА

Прва половина XIX века.

Дужина 131 cm, дужина рукава 72 cm.
Чоја, свила, позлаћени гајтан, позамантеријска трака, кићанке, вез.

Дуга мушна горња одећа од тамнозелене чоје са високим оковратником, отворена целом дужином, у доњем делу проширена, са стране су прорези. На леђима је сечена у струку и набрана. Рукави су отворени целом дужином, само делом горе причвршћени, украшени низом дугмади. Спољним ивицама је нашивен низ позлаћених гајтана. Богати вез чине биљне стилизације и арабеска. Постављена је свилом ружичасте и плаве боје.

Припадала је вероватно једном од синова кнеза Милоша Обреновића.

Историјски музеј Србије, Београд, инв. бр. Р 3167.

Библиографија: Д. Стојановић, Градска ношња у Србији током XIX и почетном XX века, Београд 1980, кат. бр. 15, сл. 22.

76

ФИСТАН

Средина XIX века.

Дужина 142 cm, дужина рукава 68 cm.
Свилени сомот, рипс-моаре, свила проткана металним нитима, позлаћене и сребрне нити, гајтан, вез.

Дуга женска одећа од светлозеленог свиленог сомота са дубоким преклопом са стране. Изрез је уз врат са малим оковратником. Закопчава се на грудима ситним дугмадима. Рукави су дуги, углављени на раменом делу, а целом дужином отворени, украшени ситним металним дугмадима. Дуж ивица и шавова нашивени су гајтани од позлаћене жице, а око изреза за врат златоткана трака. Ивицама и шавовима фистана тече везена биљна и стилизована лозица од тролиста. На грудном делу, рукавима, испод џепова и на преклопу су у овални оквир укомпоноване везене биљне стилизације.

Припадао је кнегињи Јулији Обреновић.

Историјски музеј Србије, Београд, инв. бр. Р 3200.

Библиографија: Д. Стојановић, Градска ношња у Србији током XIX и почетном XX века, Београд 1980, кат. бр. 265, сл. 39.

77

HEMD

Mitte des XIX. Jahrhunderts.

Länge 133 cm, Ärmellänge 61 cm, Ärmelbreite 29 cm.

Leinen, vergoldete Fäden, Stickerei.

Langes Frauenhemd aus weissem, handgewebtem Leinen, am Hals geschlossen, in der Mitte tief durchschnitten. Die Ärmel sind lang, gerade, an den Enden mit Stickerei verziert. Das Ornament besteht aus Tulpen, die in ein rautenförmiges Netz einkomponiert sind. Von der Hüfte abwärts ist das Hemd mit gesticktem Kreisornament verziert, das sich wiederholt.

Gehörte der Fürstin Julija Obrenović.

Historisches Museum Serbiens, Belgrad, Inv. Nr. R 3196.

Bibliographie: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., Belgrad 1980, Kat. Nr. 347, Bild 41.

78

FÄCHER

Mitte des XIX. Jahrhunderts.

Länge 28 cm, oberer Umfang 25 cm.

Samt, Silberfäden, Schnur, Pfauenfeder, Stickerei.

Der Fächer besteht aus dunkelgrünem Samt in Form eines Rundschnitts mit festem rundem Griff. An beiden Seiten ist dieselbe Verzierung gestickt, die eine Pflanzenstilierung darstellt, in welcher Tulpen und Vögel vorherrschen. Am oberen Rand ist eine Pfauenfeder angenäht, die sich fast ganz verloren hat, darunter befinden sich Silberschnüre.

Gehörte der Fürstin Julija Obrenović.

Historisches Museum Serbiens, Belgrad, Inv. Nr. 3197.

Bibliographie: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., Belgrad 1980, Kat. Nr. 398, Bild 42.

77

CAMICIA

Metà del XIX secolo

Lunghezza 133 cm, lunghezza delle maniche 61 cm, larghezza delle maniche 29 cm.

Tela, filo dorati, ricamo.

Camicia lunga da donna di tela tessuta a mano, con lunga apertura nel mezzo, maniche lunghe terminanti in ricami. L'ornamento è formato da tulipani composti in una rete di rombi. Dai fianchi in giù, la camicia è ornata da cerchietti ricamati che si ripetono.

Apparteneva alla principessa Julija Obrenović.

Museo storico della Serbia, Belgrado, nr. di inv. R 3196.

Bibliografia: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., nr. di cat. 347, foto 41.

78

VENTAGLIO

Metà del XIX secolo

Lunghezza 28 cm.

Velluto, fili d'argento, cordoncino, piume di pavone, ricamo.

Ventaglio di velluto verde-scuro con manico solido sferico. Sulle due facciate si ripete il medesimo ornamento, composto da una stilizzazione floreale nella quale predominano tulipani e uccelli. Lungo il bordo superiore del ventaglio corre una frangia di piume di pavone (quasi scomparse), con, sotto, cordoncini d'argento.

Apparteneva alla principessa Julija Obrenović.

Museo storico della Serbia, Belgrado, nr. di inv. 3197.

Bibliografia: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., nr. di cat. 398, foto 42.

77

КОШУЉА

Средина XIX века.

Дужина 133 cm, дужина рукава 61 cm, ширина рукава 29 cm.

Платно, позлаћене нити, вез.

Дуга женска кошуља од белог ручно ткиног платна, уз врат, у средини дубоко просечена. Рукави су дуги, прави, на крајевима украшени везом. Орнамент чине лале укомпоноване у мрежу ромбова. Од нукова наниже кошуља је украшена везеним кружним орнаментом који се понавља.

Припадала је кнегињи Јулији Обреновић.

Историјски музеј Србије, Београд, инв. бр. Р 3196.

Библиографија: Д. Стојановић, Градска ношња у Србији током XIX и почетком XX века, Београд 1980, кат. бр. 347, сл. 41.

78

ЛЕПЕЗА

Средина XIX века.

Дужина 28 cm, горњи обим 25 cm.

Сомот, сребрне нити, гајтан, пауново перје, вез.

Лепеза је од тамнозеленог сомота у облику кружног исечка са чврстом облом дршком. На обе стране је извезен исти украс у виду биљне стилизације у којој доминирају лале и птице. По горњој ивици је нашивено готово ишчезло пауново перје, а испод њега сребрни гајтани.

Припадала је кнегињи Јулији Обреновић.

Историјски музеј Србије, Београд, инв. бр. 3197.

Библиографија: Д. Стојановић, Градска ношња у Србији током XIX и почетком XX века, Београд 1980, кат. бр. 398, сл. 42.

79

PANTOFFELN

Mitte des XIX. Jahrhunderts.

Länge 25 cm, Höhe des Absatzes 6,5 cm. Samt, Taft, vergoldete Fäden, Plättchen, Stickerei.

Damenpantoffeln aus violetter Samt mit Absatz. Vorderteil reich verziert mit gesticktem Blumenzweig aus vergoldeten Fäden und Plättchen. Gefüttert mit weissem Taft. Gehörten der Fürstin Julija Obrenović.

Historisches Museum Serbiens, Belgrad, Inv. Nr. 4194.

Bibliographie: D. Stojanović, Градска ношња . . . , op. cit., Belgrad 1980, Kat. Nr. 379, Bild 43.

80

KOPFBEDECKUNG (Tepeluk)

Mitte des XIX. Jahrhunderts.

Durchmesser 19 cm. Tuch, Perlen, Stickerei.

Kopfbedeckung für Frauen in Form einer flachen Toque aus rotem Tuch, verziert mit aufgenähten Stickereien, oben mit grösseren Perlen.

Museum der Stadt Belgrad, Inv. Nr. UPE 628.

Bibliographie: Grupa autora, Beograd u XIX veku. (Autorengruppe, Belgrad im XIX. Jahrhundert), Zagreb 1968, 226, Kat. Nr. 161.

81

STIRNBAND (Bareš)

Mitte des XIX. Jahrhunderts.

Länge 48 cm, Breite 2 cm. Samt, Perle, Stickerei.

Stirnband aus dunkelblauem Samt, verziert mit Perlengleht, stilisierten Blüten und Blättern.

Museum der Stadt Belgrad, Inv. Nr. UPE 627.

Bibliographie: Grupa autora, Beograd . . . , op. cit., Zagreb 1968, 226, Kat. Nr. 162.

79

PANTOFFOLE

Metà del XIX secolo

Lunghezza 25 cm, altezza al tacco 6,5 cm. Velluto, taffetà, fili dorati, lustrini, ricamo.

Babbucce femminili chiuse, di velluto violetto, con tacchi. La parte anteriore è riccamente decorata con un ricamo di rametto fiorito eseguito con filo dorato e lustrini. Le calzature sono federate di taffetà bianco. Appartenevano alla principessa Julija Obrenović.

Museo storico della Serbia, Belgrado, nr. di inv. 4194.

Bibliografia: D. Stojanović, Градска ношња... , op. cit., nr. di cat. 379, foto 43.

80

»TEPELUK«

Metà del XIX secolo

Diametro 19 cm. Panno, perla, ricamo.

Il »tepeluk« è una specie di ornamento sul capo della donna di color rosso, decorato con stilizzazione plastica conica, un ricamo fatto con perle piccole e grandi, queste ultime sulla cima del cono.

Museo Civico di Belgrado, nr. di inv. UPE 628.

Bibliografia: AA. VV., Beograd u XIX veku (Belgrado nel XIX secolo), Zagabria 1968, pag. 226, nr. di cat. 161.

81

»BARESC'«

Metà del XIX secolo

Lunghezza 48 cm, larghezza 2 cm. Velluto, perla, ricamo.

Si tratta di un nastro ornamentale che le donne si mettevano sui »tepeluk«. E' di velluto azzurro-scuro, ornato con una perla e un ricamo di fiori e foglie stilizzati.

Museo Civico di Belgrado, nr. di inv. UPE 627.

Bibliografia: AA. VV., Beograd . . . , op. cit., pag. 226, nr. di cat. 162.

79

ПАПУЧЕ

Средина XIX века.

Дужина 25 cm, висина потпетице 6,5 cm. Сомот, тафт, позлаћене нити, шљонице, вез.

Женске затворене папуче од љубичастиг сомота са потпетицом. Предњи део је богато украшен везеном цветном граном од позлаћених нити и шљоницама. Постављене су белим тафтом.

Припадале су кнегињи Јулији Обреновић.

Историјски музеј Србије, Београд, инв. бр. 4194.

Библиографија: Д. Стојановић, Градска ношња у Србији током XIX и почетном XX века, Београд, 1980, нат. бр. 379, сл. 43.

80

ТЕПЕЛУК

Средина XIX века.

Пречник 19 cm. Чоја, бисер, вез.

Женски украс за главу у виду плитне тоне од црвене чоје са пластичном стилизацијом у виду више купа. Везен је нашивањем ситних, а на врховима купа крупнијих зрна бисера.

Музеј града Београда, инв. бр. УПЕ 628.

Библиографија: Група аутора, Београд у XIX веку, Загреб 1968, 226, нат. бр. 161.

81

БАРЕШ

Средина XIX века.

Дужина 48 cm, ширина 2 cm. Сомот, бисер, вез.

Женска украсна трака за главу од тамно-плавог сомота са бисером везеним преплетом стилизованих цветова и листова.

Музеј града Београда, инв. бр. УПЕ 627.

Библиографија: Група аутора, Београд у XIX веку, Загреб 1968, 226, нат. бр. 162.

82

BREITER GÜRTEL

Zweite Hälfte des XIX. Jahrhunderts.

Länge 153 cm (ohne Fransen), Breite 60 cm. Seide, Seidengarn, maschinell gewebt.

Breiterer Frauengürtel aus dunkelblauer Seide mit eingewebter rosaroter und violetter Dekoration, die an den engeren Seiten verteilt ist. Die Verzierung besteht aus Rosensträußen und einem Ornament, das Spitzen im Stil des Neorokoko mit Elementen des Neoklassizismus imitiert. Der Gürtel ist mit weissen Fransen versehen.

Museum der angewandten Kunst, Belgrad, Inv. Nr. 1889.

Bibliographie: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., Belgrad 1980, Kat. Nr. 246.

83

KLEID

Etwa 1870.

Länge der Bluse 29 cm, Ärmellänge 53 cm, Rocklänge 99 cm und 104 cm. Seidensatin, Leinen, maschinell hergestellte Spitze.

Das Kleid ist aus goldbraunem Atlas mit etwas kürzerer Taille, wird mit winzigen Knöpfen zugeknöpft. Halsausschnitt mit schmalem, hinten gehobenen Kragen. Über Brust und Dekolleté aufgenähte schmale, maschinell hergestellte, naturfarbene Spitze. Die Ärmel sind lang, gerade, an der Seite eingeschnitten, verziert mit einer Falte aus um eine Nuance dunklerem Atlas und einem Volant aus der gleichen Spitze. Der Rock ist etwas länger im hinteren, gekräuselten Teil; er hat einen schmalen Gürtel und je zwei kurze Falten. Am unteren Teil des Rocks ist eine breite gekräuselte Verzierung aufgenäht (wie an den Ärmeln), bestehend aus Volants und Spitzen. Die Bluse ist mit Leinen, der Rock mit Gaze und Leinen gefüttert.

Museum der angewandten Kunst, Belgrad, Inv. Nr. 1975.

Bibliographie: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., Belgrad 1980, Kat. Nr. 270.

82

BAIADERA

Seconda metà del XIX secolo

Lunghezza 153 cm (senza l'orlatura), larghezza 60 cm.

Seta, filo di seta, tessitura a macchina.

Larga fascia-cintura di seta azzurro-scura con decorazioni a colori bianchi, rosei e violetti disposte sui lati più stretti, raffiguranti mazze di rose e ornamenti imitanti i merletti in stile neorococò con elementi di neoclassicismo. E' ornata da frange bianche.

Museo d'Arte applicata, Belgrado, nr. di inv. 1889.

Bibliografia: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit. nr. di cat. 246.

83

ABITO DA DONNA

1870 circa

Lunghezza della blusa 29 cm, lunghezza della maniche 53 cm, lunghezza della gonna 99 cm e 104 cm.

Raso di seta, tela, merletto.

L'abito è di raso color d'oro marrone con la vita un po' alta. Si abbottona con minuscoli bottoncini. La scollatura è sotto il colletto che è stretto e rialzato nella parte posteriore. Lungo il petto e la scollatura è cucito un merletto dai colori naturali. Le maniche sono lunghe, aperte lateralmente, ornate con pieghe di raso leggermente più sottile e da un volant dello stesso merletto. La gonna è alquanto più lunga nella parte posteriore pieghettata; porta una stretta cintura e due brevi pieghettature. Nella parte inferiore sono applicati un ampio ornamento pieghettato (come sulle maniche), volanti e merletto. La blusa è foderata con tela, la gonna con tela e garza.

Museo d'Arte applicata, Belgrado, nr. di inv. 1975.

Bibliografia: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit. nr. di cat. 270.

82

БАЈАДЕР

Друга половина XIX века.

Дужина 153 cm (без реса), ширина 60 cm. Свила, свилени конац, машинско ткање.

Женски шири појас од тамноплаве свиле са утнаним декором беле, ружичасте и љубичасте боје, који је распоређен на ужим странама. Украс чине букети ружа и орнамент који имитира чипку у стилу неорококо са елементима неокласицизма. Бајадер украшавају беле ресе.

Музеј примењене уметности, Београд, инв. бр. 1889.

Библиографија: Д. Стојановић, Градска ношња у Србији тоном XIX и почетном XX века, Београд 1980, кат. бр. 246.

83

ХАЉИНА

Око 1870. године.

Дужина блузе 29 cm, дужина рукава 53 cm, дужина сунђе 99 cm и 104 cm.

Свилени сатен, платно, машинска чипка.

Хаљина је од златносмеђег атласа са нешто краћим струком, занопчава се ситним дугмадима. Изрез је уз врат са узаним, на задњем делу подигнутим оковратником. Дуж груди и деколтеа нашивена је узана машинска чипка природне боје. Рукави су дуги, прави, са стране засечени, украшени набором од за нијансу тамнијег атласа и воланом од исте чипке. Сунђа је нешто дужа у задњем набраном делу; има узани појас и по два кратка набора. На доњем делу сунђе је нашивен широки набрани украс (као на рукавима), волани и чипка. Блуза је постављена платном, а сунђа газом и платном.

Музеј примењене уметности, Београд, инв. бр. 1975.

Библиографија: Д. Стојановић, Градска ношња у Србији тоном XIX и почетном XX века, Београд 1980, кат. бр. 270.

84
MÄNNEROBERKLEID (Anteria)
Etwa 1880.

Länge 133 cm, Ärmellänge 52 cm.
Atlas, Leinen, Schnüre, Seidenfäden.

Langes Männerberkleid aus Atlas, naturseidenfarben, verziert mit diskreten Streifen. Im unteren Teil ein wenig erweitert durch Zwickel. Stehkragen, Verschluss mit kleinen Knöpfen. Wird von innen verschnürt. Die Ärmel sind lang, von innen geschlitzt, verziert mit kleinen Knöpfen; Saumränder und Ärmelsaum sind mit Seidenfäden verziert, gefüttert mit weissem Leinen.

Museum der angewandten Kunst, Belgrad, Inv. Nr. 5346.

Bibliographie: D. Stojanović, Градска ношња . . . , op. cit., Belgrad 1980, Kat. Nr. 3, Bild 56.

85
SPAZIERSTOCK
XIX. Jahrhundert.

Länge 90 cm.
Rosenholz, Silber, Inkrustation.

Spazierstock aus Rosenholz mit glattem Knauf. Der obere Teil und der Knauf sind verziert mit minuziösen Pflanzenstilisierungen, ausgeführt in inkrustiertem Silber.

Museum der angewandten Kunst, Belgrad, Inv. Nr. 5503.

Bibliographie: D. Stojanović, Градска ношња . . . , op. cit., Belgrad 1980, Kat. Nr. 99.

86
KLEID
Etwa 1890—95.

Länge der Bluse 52 cm, Ärmellänge 56 cm, Rocklänge 107 und 122 cm.
Ripsmoiré, maschinell hergestellte Spitze, Posamenten.

Langes Frauenkleid aus zwei Teilen, aus rotgrünem Ripsmoiré, mit Satin gefüttert. Bluse ohne Kragen, mit stark betonter Taille, wird über dem Rock getragen und in der ganzen Länge zugeknöpft. Die Ärmel sind länger, an der Schulter gekräuselt, unten erweitert, verziert mit schwarzer Posamentenblue und schwarzer Spitze.

84
»ANTERIA«
Intorno all'anno 1880

Lunghezza 133 cm, lunghezza della maniche 52 cm.

Raso, tela, cordoncino, fili di seta.

Abito maschile lungo, specie di camiciotto, di raso dal colore naturale di seta, right-tato. Nella parte inferiore è leggermento allargato con incuneature. Il colletto è sollevato, abbottonato con minuscoli bottoni. Di dentro è legato con cordoncini. Le maniche sono lunghe, tagliate dalla parte interna, ornate da piccoli bottoni. E' foderato di tela bianca.

Museo d'Arte applicata, Belgrado, nr. di inv. 5346.

Bibliografia: D. Stojanović, Градска ношња... , op. cit., nr. di cat. 3, foto 56.

85
BASTONE
XIX secolo

Lunghezza 90 cm.
Legno di rosa, argento, incrostazioni.

Bastone da uomo di legno di rosa con impugnatura piatta. All'estremità, nella parte superiore e sull'impugnatura è adornato da minuziose stilizzazioni floreali create con argento incrostato.

Museo d'Arte applicata, Belgrado, nr. di inv. 5503.

Bibliografia: D. Stojanović, Градска ношња... , op. cit., nr. di cat. 99.

86
ABITO DA DONNA
Intorno al 1890—95

Lunghezza della blusa 52 cm, lunghezza delle maniche 56 cm, lunghezza della gonna 107 cm e 122 cm.

Ripsmoiré, merletto, passamaneria.

Lungo abito da donna in due pezzi di rips-moiré rosso-verde foderato di raso. La blusa è senza colletto, con una vita molto rimarcata; scende sulla gonna e si abbottona per l'intera lunghezza. Le maniche sono lunghe, pieghettate alle spalle, nella parte

84
АНТЕРИЈА
Око 1880. године.

Дужина 133 cm, дужина рунава 52 cm.
Атлас, платно, гајтан, свилене нити.

Мушка дуга горња одећа од атласа природне боје свиле, украшеног дискретним пругама. У доњем делу је незнатно проширена клиновима. Оковратник је подигнут, закопчава се ситним дугмадима. Изнутра се везује гајтанима. Рукави су дуги, с унутрашње стране расечени, украшени ситним дугмадима. Ивица пренклопа и рунава украшена је белим свиленим нитима. Антерија је постављена белим платном.

Музеј примењене уметности, Београд, инв. бр. 5346.

Библиографија: Д. Стојановић, Градска ношња у Србији током XIX и почетком XX века, Београд 1980, кат. бр. 3, сл. 56.

85
ШТАП
XIX век.

Дужина 90 cm.
Ружино дрво, сребро, инкрустација.

Мушки штап од ружиног дрвета са равно завршеном дршном. На изданцима, горњем делу и дршци украшен минуциозним биљним стилизацијама изведеним инкрустираним сребром.

Музеј примењене уметности, Београд, инв. бр. 5503.

Библиографија: Д. Стојановић, Градска ношња у Србији током XIX и почетком XX века, Београд 1980, кат. бр. 99.

86
ХАЉИНА
Око 1890—95. године.

Дужина блузе 52 cm, дужина рунава 56 cm, дужина сунђе 107 cm и 122 cm.
Рипс-моаре, машинска чипка, позамантерија.

Дуга женска хаљина из два дела од црвено-зеленог рипс-моареа, постављена сатеном. Блуза је без оновратника, са јако наглашеним струком, носи се прено сунђе и закопчава целом дужином. Рукави су ду-

Bahnenrock, am hinteren, längeren Teil gekräuselt.

Museum der angewandten Kunst, Belgrad, Inv. Nr. 1973.

Bibliographie: D. Stojanović, Градска ношња . . . , op. cit., Belgrad 1980, Kat. Nr. 282.

87
HEMD
1895.

Länge 78 cm, Ärmellänge 60 cm.
Leinen, Garn, Stickerei.

Männerhemd aus weissem Batist mit kleinem, weichem Kragen, langen Ärmeln mit Manschetten. Am Vorderteil verziert mit gestickten Blütenzweigen und Säumchen, am Rücken gekräuselt. Hergestellt für die Gewerbe- und landwirtschaftliche Ausstellung in Požarevac 1895.

Museum der angewandten Kunst, Belgrad, Inv. Nr. 6524.

Bibliographie: D. Stojanović, Градска ношња . . . , op. cit., Belgrad, Kat. Nr. 81, Bild 200.

88
SONNENSCHIRM
Etwa 1895.

Länge 130 cm, Durchmesser 80 cm.
Seidene maschinell hergestellte Spitze, Taft, Holz, Elfenbein.

Sonnenschirm mit Elfenbeinknauf, oberer Teil aus maschinell hergestellter Spitze, naturfarben, dekoriert mit Pflanzenstilisierung, deren Ränder in Form von Volants herabhängen. Mit elfenbeinfarbenem Taft gefüttert.

Museum der angewandten Kunst, Belgrad, Inv. Nr. 6541.

Bibliographie: D. Stojanović, Градска ношња . . . , op. cit., Belgrad 1980, Kat. Nr. 434, Bild 165.

inferiore allargate, ornate con fiore nero da passamaneria e merletto nero. La gonna è composta da più pezzi cuciti, con pieghe nella parte posteriore più lunga.

Museo d'Arte applicata, Belgrado, nr. di inv. 1973.

Bibliografia: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., nr. di cat. 282.

87
CAMICIA
1895

Lunghezza 78 cm, lunghezza della maniche 60 cm.

Tela, filo, ricamo.

Camicia da uomo di battista bianco con minuscolo morbido colletto; maniche lunghe con polsini. Sul lato anteriore è ornata con ramuncoli di fiori e burcherellini ricamati. Sulla schiena è pieghettata.

Fu creata durante l'Esposizione dell'artigianato e dell' agricoltura di Požarevac nel 1895.

Museo d'Arte applicata, Belgrado, nr. di inv. 6524.

Bibliografia: D. Stojanović, Градска ношња... op. cit., nr. di cat. 81, foto 200.

88
OMBRELLO
1895 circa

Lunghezza 130 cm, diametro 80 cm.

Merletto di seta, taffetà, legno, avorio.

Ombrello con lunga asta centrale e impugnatura di avorio. La copertura a calotta è un merletto a colore naturale decorato con stilizzazioni floreali i cui bordi cadono in forma di volant. E' foderato di taffetà color d'avorio.

Museo d'Arte applicata, Belgrado, nr. di inv. 6541.

Bibliografia: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., nr. di cat. 434, foto 165.

жи, набрани на раменима, доле проширени, украшени црним позамантеријским цветом и црном машинском чипком. Сунђа је из делова, набрана на задњем, дужем делу.

Музеј примењене уметности, Београд, инв. бр. 1973.

Библиографија: Д. Стојановић, Градска ношња у Србији током XIX и почетком XX века, Београд 1980, кат. бр. 282.

87
КОШУЉА
1895. година.

Дужина 78 cm, дужина рунава 60 cm.
Платно, наонац, вез.

Мушка кошуља од белог батиста са малим меканим оковратником, дугим рукавима са манжетнама. На предњем делу је украшена везеним цветним границама и порупчићима. На леђима је набрана.

Рађена је за Занатску окружну пољопривредну изложбу у Пожаревцу 1895. године.

Музеј примењене уметности, Београд, инв. бр. 6524.

Библиографија: Д. Стојановић, Градска ношња у Србији током XIX и почетком XX века, Београд, кат. бр. 81, сл. 200.

88
СУНЦОБРАН
Око 1895. године.

Дужина 130 cm, пречник 80 cm.
Свилена машинска чипка, тафт, дрво, слоновача.

Сунцобран са дугом правом дршком, завршен слоновачом. Горњи део је од машинске чипке природне боје, декорисане биљном стилизацијом; ивице чипке падају у виду волана. Постављен је тафтом боје слоноваче.

Музеј примењене уметности, Београд, инв. бр. 6541.

Библиографија: Д. Стојановић, Градска ношња у Србији током XIX и почетком XX века, Београд 1980, кат. бр. 434, сл. 165.

89
KLEID
Etwa 1898.

Länge des Oberteils 56,5 cm, Ärmellänge 60,5 cm, Rocklänge 107 cm und 109 cm.
Taft, Leinen, maschinell hergestellte Spitze.

Das Kleid ist aus braunem Taft, zweiteilig geschnitten. Die Bluse wird über dem Rock getragen, ist im Vorderteil etwas länger, verziert mit Schrägfalten, mit stark betonter Taille. Der Kragen ist gehoben, wird mit Haken, wie auch die Bluse, verschlossen. An Kragen, Brust und Schulter maschinell hergestellte Spitzen aus naturfarbener Seide. Gefüttert mit braunem Leinen. Der Rock besteht aus Bahnen, mit Gürtel, hinten ein wenig gekräuselt und länger. Vorn am Rock eine Zierfalte in Form einer durchbrochenen Linie.

Museum der angewandten Kunst, Belgrad, Inv. Nr. 2001.

Bibliographie: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., Belgrad 1980, Kat. Nr. 286, Bild 167.

90
KURZES FRAUENBERKLEID (Libade)
Ende des XIX. Jahrhunderts.

Länge 33,5 cm, Ärmellänge 69,5 cm, Ärmelbreite 33 cm.
Samt, Atlas, Leinen, vergoldete Fäden, Pailletten, Schnüre, Borten, Stickerei.

Kurzes Frauenoberkleid ohne Kragen, lange Ärmel, unten sehr breit, geschlitzt und mit Schnüren verziert. An den Rändern vergoldete Borte aufgenäht, ferner goldgewebtes Schnurband, gestickte Ranke aus langgezogenen Blättern.

Museum der angewandten Kunst, Belgrad, Inv. Nr. 1372.

Bibliographie: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., Belgrad 1980, Kat. Nr. 188.

89
ABITO DA DONNA
1898 circa

*Lunghezza della blusa 56,5 cm, lunghezza delle maniche 60,5 cm, lunghezza della gonna 107 cm e 109 cm.
Taffetà, tela, merletto.*

La veste, di taffetà marrone, è composta di due parti. La blusa scende sulla gonna, un po' più lunga sul davanti e arricchita da pieghettature trasversali con vita molto rimarcata. Il colletto è rialzato, si chiude con bottoni come la blusa. Sul colletto, sul petto e sulle spalle, merletti del colore naturale della seta. Fodera di tela marrone. La gonna è composta da più pezzi cuciti, con ampia cintura, nella parte posteriore leggermente pieghettata e più lunga. La parte anteriore è ornata da una piega a forma di linea interrotta.

Museo d'Arte applicata, Belgrado, nr. di inv. 2001.

Bibliografia: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., nr. di cat. 286, foto 167.

90
»LIBADE«
Fine del XIX secolo

*Lunghezza 35,5 cm, lunghezza della maniche 69,5 cm, larghezza delle maniche 33 cm.
Velluto, raso, tela, fili dorati, lustrini, nastri, passamaneria, ricamo.*

Giacca da donna senza colletto e senza abbottonature, dalle maniche lunghe e nella parte terminale molto larghe, tagliate sulla parte inferiore e ornate di nastri. Lungo gli orli della giacca corre una striscia da passamaneria con lustrini dorati e pampini allungati di vite ricamati.

Museo d'Arte applicata, Belgrado, nr. di inv. 1372.

Bibliografia: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., nr. di cat. 188.

89
ХАЉИНА
Око 1898. године.

Дужина блузе 56,5 cm, дужина рунава 60,5 cm, дужина сунње 107 cm и 109 cm.
Тафт, платно, машинска чипка.

Хаљина је од смеђег тафта, кројена из два дела. Блуза прелази прено сунње, нешто је дужа на предњем делу, украшена носим наборима, са јако наглашеним струком. Оковратник је подигнут, затвара се копчама као и блуза. На оковратнику, грудима и раменима украшена је машинском чипком природне боје свиле. Постављена је смеђим платном. Сунња је из делова, са појасом, на задњем делу незнатно набрана и дуња. Предњи део сунње је украшен набором у виду преломљене линије.

Музеј примењене уметности, Београд, инв. бр. 2001.

Библиографија: Д. Стојановић, Градска ношња у Србији током XIX и почетком XX века, Београд, 1980, кат. бр. 286, сл. 167.

90
ЛИБАДЕ
Крај XIX века.

Дужина 33,5 cm, дужина рунава 69,5 cm, ширина рунава 33 cm.
Сомот, атлас, платно, позлаћене нити, шљонице, ширит, позамантеријска трака, вез.

Женска кратка одећа без оковратника и закопчавања, дугих у доњем делу знатно проширених рукава, просечних са доње стране и украшених ширитима. По ивицама либада нашивена је позлаћена позамантеријска трака, затим златотнани ширит и везена лозица од издужених и испупчених листова.

Музеј примењене уметности, Београд, инв. бр. 1372.

Библиографија: Д. Стојановић, Градска ношња у Србији током XIX и почетком XX века, Београд, 1980, кат. бр. 188.

91
SCHULTERTUCH
Ende des XIX. Jahrhunderts.

Längere Seite 80 cm, kürzere Seite 50 cm.
Seide, Seidengarn, Stickerei.

Dreieckiges Schultertuch aus schwarzem Voile, an den Rändern schwarze Seidenfransen. Verziert mit Rosenzweigen, gestickt mit rosarotem und grünem Garn.

Museum der angewandten Kunst, Belgrad, Inv. Nr. 1901.

Bibliographie: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., Belgrad 1980, Kat. Nr. 206, Bild 85.

92
ARMBINDE
Mitte des XIX. Jahrhunderts.

Länge 19 cm und 23 cm, Breite 15 cm.
Atlas, von Goldfäden durchwoben, Leinen, goldgewebtes Band.

Ein Paar Armbinden zum Priestergewand aus Atlas, rosarot und grün gestreift, mit Goldfäden durchwebt, die ein Blütenornament darstellen. Im Zentrum ein aufgenähtes Kreuz aus goldgewebtem Band, während ein etwas breiteres Band aus demselben Material an den Rändern der Armbinde verläuft. Mit gellichem Leinen untersetzt.

Museum der angewandten Kunst, Belgrad, Inv. Nr. 2170.

93
VELUM ZUM VERHÜLLEN DES KELCHES
1865.

Seide, mit seidenen und vergoldeten Fäden durchwebt, Leinen, goldgewebtes Band.

Das Velum hat Kreuzform, besteht aus Seidengewebe, Terrakottogrundlage mit eingewebtem Blumenornament aus Seide in mehreren Farben und aus vergoldeten Fäden. Im Zentrum und an den Kreuzenden sind Kreuze aus goldgewebtem Band aufgenäht, und an den Rändern ein Band aus vergoldeten und Silberfäden. Untersetzt mit violetter Leinen,

91
FAZZOLETTO
Fine del XIX secolo

*Lato più lungo 80 cm, lato più breve 50 cm.
Seta, filo di seta, ricamo.*

Fazzoletto femminile triangolare di voile nero orlato con frange nere, ornato con rametti di rose ricamati con filo verde e roseo.

Museo d'Arte applicata, Belgrado, nr. di inv. 1901.

Bibliografia: D. Stojanović, Градска ношња..., op. cit., nr. di cat. 206, foto 85.

92
BRACCIALETTI
Metà del XIX secolo

*Lunghezza 19 cm e 23 cm, larghezza 15 cm.
Raso trapunto con fili dorati, tela.*

Coppia di braccialetti da sacerdote, di raso, a strisce di color roseo e verde, trapunto con fili dorati che disegnano un ornamento floreale. Al centro è cucita una croce fatta con nastro dorato; dello stesso materiale è fatta un nastrino che corre sugli orli. Su tela giallastra.

Museo d'Arte applicata, Belgrado, nr. di inv. 2170.

93
CORPORALE PER CALICE
1865

Seta trapunta con fili serici e dorati, tela, nastrino dorato.

E' a forma di croce, in seta, con ornamenti floreali pure in seta di vari colori e con fili dorati. Al centro e sulle aste della croce sono applicate crocette fatte con nastrini dorati bordati con fili d'argento dorato. Il tutto su un fondo di tela violetta sul quale è scritto in bianco il testo dettato dal donatore, in caratteri cirilliani. Dal testo si appren-

91
МАРАМА
Крај XIX века.

Дужа страна 80 cm, краћа страна 50 cm.
Свила, свилени конац, вез.

Женска троугласта марама од црног воала, оивичена црним свиленим ресама. Украшена границама ружа, везеним ружичастим и зеленим концем.

Музеј примењене уметности, Београд, инв. бр. 1901.

Библиографија: Д. Стојановић, Градска ношња у Србији током XIX и почетком XX века, Београд 1980, кат. бр. 206, сл. 85.

92
НАРУКВИЦЕ
Средина XIX века.

Дужина 19 cm и 23 cm, ширина 15 cm.
Атлас проткан позлаћеним нитима, платно, златоткана трака.

Пар свештеничких наруквица од атласа на пруге ружичасте и зелене боје, протканог позлаћеним нитима којима је изведен флорални орнамент. У центру наруквице је нашивен крст од златоткане траке, а нешто шира трака од истог материјала тече ивицама наруквица. Постављене су жућкастим платном.

Музеј примењене уметности, Београд, инв. бр. 2170.

93
ДАРАК ЗА ПУТИР
1865. година.

Свила проткана свиленим и позлаћеним нитима, платно, златоткана трака

Дарак је у облику крста од свилене тнанине, теракота основе са утнаним цветним орнаментом од свиле у више боја и позлаћених нити. У центру и краковима крста нашивени су крстови од златоткане траке а дуж ивица трака од позлаћених и средних нити. Постављен је љубичастим плат-

auf dem mit weisser Farbe in kyrillischen Buchstaben der Schenkungstext verzeichnet steht, der besagt, dass Tasa Mladenović aus Požarevac am 15. August 1865 das Velum dem Kloster Manasija gespendet hat.

Museum der angewandten Kunst, Belgrad, Inv. Nr. 2189.

94
STICKEREI
1844.

Länge 40,5 cm, Breite 37 cm.
Perforiertes Papier, Perlen, Stickerei.
BUCH

Im Zentrum ist ein Ausschnitt aus dem orientalischen Leben mit architektonischem Hintergrund dargestellt. Der übrige Raum ist mit verschiedenen Einzelheiten und Kompositionen aus der Pflanzen- und Tierwelt bestickt, mit verschiedenfarbigen Perlen auf perforiertem Papier.

Museum der angewandten Kunst, Belgrad, Inv. Nr. 5269.

Bibliographie: D. Stojanović, Везови са карактеристикама бидермајера и другог рококоа (Stickereien mit Merkmalen des Biedermeiers und Zweites rokoko), Museum der angewandten Kunst, Jahrbuch 13, Belgrad 1969, 111, Bild 6.

95
STICKEREI
1853.

Länge 38 cm, Breite 27,5 cm.
Perforiertes Papier, Perlen, Stickerei.

Im Zentrum ist Christi Auferstehung dargestellt, daneben die Initialen IS HS, und unter der Komposition ist mit kyrillischen Buchstaben folgendes gestickt: M. Vučković, 1853. Gestickt auf perforiertem Papier mit mehrfarbigen Perlen.

Museum der angewandten Kunst, Belgrad, Inv. Nr. 2007.

Bibliographie: D. Stojanović, Везови..., op. cit. Belgrad 1969, 113, Bild 19.

de che il dono è stato fatto al monastero di Manasija da Tasa Mladenović, sarto di Požarevac, il 15 agosto 1865.

Museo d'Arte applicata, Belgrado, nr. di inv. 2189.

94
RICAMO
1844

*Lunghezza 40,5, larghezza 37 cm.
Carta perforata, perle, ricamo.*

Al centro del ricamo, nel giardino, è raffigurata una scena di vita orientale con sfondo architettonico. Il rimanente spazio è riempito da vari particolari e da composizioni di flora e fauna. Il ricamo è stato realizzato con perle multicolori su carta perforata.

Museo d'Arte applicata, Belgrado, nr. di inv. 5269.

Bibliografia: D. Stojanović, Везови са карактеристикама бидермајера и другог рококоа (Ricami con caratteristiche del biedermeier e del secondo rococo), Зборник МПУ, Belgrado n. 13/1969, pag. 111, foto 6.

95
RICAMO
1853

*Lunghezza 38 cm, larghezza 27,5 cm.
Carta perforata, perle, ricamo.*

Al centro è raffigurata la Resurrezione di Cristo accanto al quale si leggono le iniziali IS HS e sotto la composizione, il nome e l'anno in caratteri cirilliani: M. Vučković, 1853. Il ricamo è stato realizzato con perle multicolori su carta perforata.

Museo d'Arte applicata, Belgrado, nr. di inv. 2007.

Bibliografia: D. Stojanović, Везови..., op. cit., Zbornik MPU, Belgrado, n. 13/1969, pag. 113, foto 19.

ном на коме је белом бојом исписан ћирилицом донаторски текст из кога се види да дарак прилаже манастиру Манасији Таса Младеновић, терзија из Пожаревца, 15. августа 1865. године.

Музеј примењене уметности, Београд, инв. бр. 2189.

94
ВЕЗ
1844. година.

Дужина 40,5 cm, ширина 37 cm.
Перфорирана хартија, перле, вез.

У центру веза, у врту са архитектонском позадином представљен је исечак из оријенталног живота. Остали простор је испуњен разним композицијама и детаљима из биљног и животињског света. Везено је разнобојним перлама на перфорираној хартији.

Музеј примењене уметности, Београд, инв. бр. 5269.

Библиографија: Д. Стојановић, Везови са карактеристикама бидермајера и другог рококоа, Музеј примењене уметности, Зборник 13, Београд 1969, 111, сл. 6.

95
ВЕЗ
1853. година.

Дужина 38 cm, ширина 27,5 cm.
Перфорирана хартија, перле, вез.

У центру је представљено васкрсење Христово, поред њега иницијали ИС ХС, а испод композиције је ћирилицом извезено: М. Вућковић. 1853. Везено је на перфорираној хартији вишебојним перлама.

Музеј примењене уметности, Београд, инв. бр. 2007.

Библиографија: Д. Стојановић, Везови са карактеристикама бидермајера и другог рококоа, Музеј примењене уметности, Зборник 13, Београд 1969, 113, сл. 19.

96

KELIM

Zweite Hälfte des XIX. Jahrhunderts, Pirot.

Wolle, Wirkerei.

Betkelim, in dessen Mitte ein »Lebensbaum« eingewebt ist. Daneben stilisierte Vögel und drei Bordüren, von denen die erste, breiteste, die gleichen Pflanzenornamente mit Vögeln wie auch jene im Zentrum aufweist, die zweite zeigt kleine Mandeln, und die dritte stilisierte Kreuze. Der Grundton ist von klarer roter Farbe, ausserdem wurde weisse, grüne, dunkelbraune, gelbe, blaue und dunkelrote Farbe verwendet.

Museum der angewandten Kunst, Belgrad, Inv. Nr. 91.

96

TAPPETO

Seconda metà del XIX secolo, Pirot

Lana, tessitura.

Tappeto da preghiera nel cui centro è raffigurato l'»albero della vita« con accanto stilizzazioni floreali con uccelli. Ha tre bordature. Nella prima e più ampia si riscontra la medesima stilizzazione floreale con uccelli come al centro, nella seconda »mandorlini« e nella terza, esterna, croci stilizzate. La tonalità di fondo è il rosso chiaro, ma sono utilizzati anche il bianco, il nero, il verde, il grigioscuro, il giallo, l'azzurro e il rosso scuro.

Museo d'Arte applicata, Belgrado, nr. di inv. 91.

96

ЋИЛИМ

Друга половина XIX века, Пирот.

Вуна, клечање.

Молитвени ћилим у чијем је централном простору „дрво живота“, а поред њега биљне стилизације са птицама. Има три бордуре, од којих се у првој, најширој, јавља иста биљна стилизација са птицама као и у центру, у другој „бадемчићи“, а у спољној стилизација крстова. Основни тон ћилима је јасно црвене боје, а поред ње коришћене су бела, црна, зелена, тамносмеђа, жута, плава и тамноцрвена боја.

Музеј примењене уметности, Београд, инв. бр. 91.

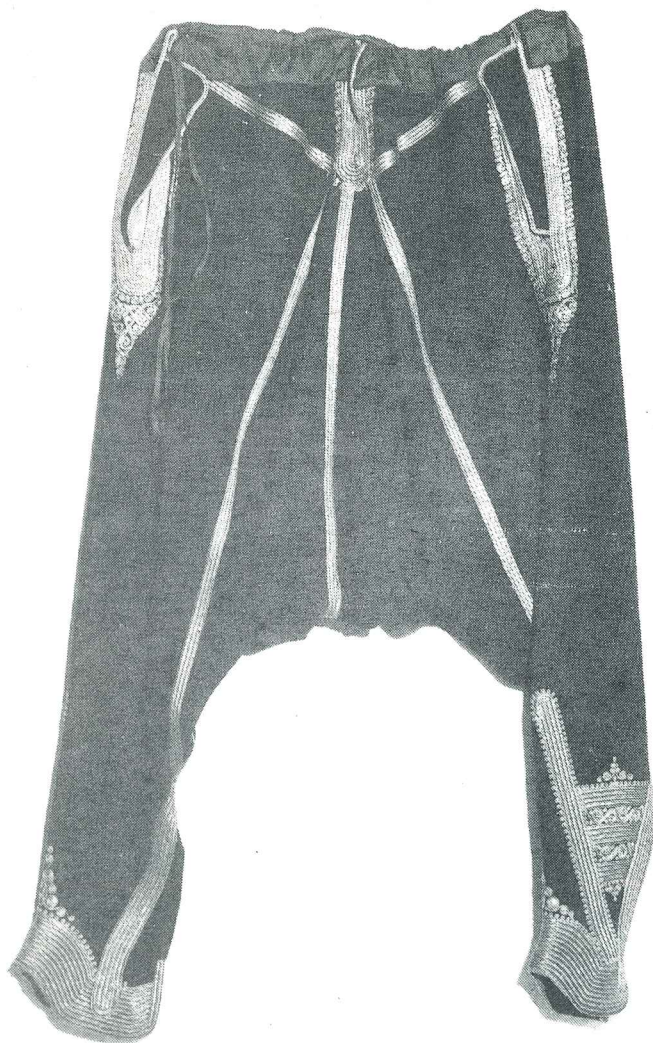
69

71

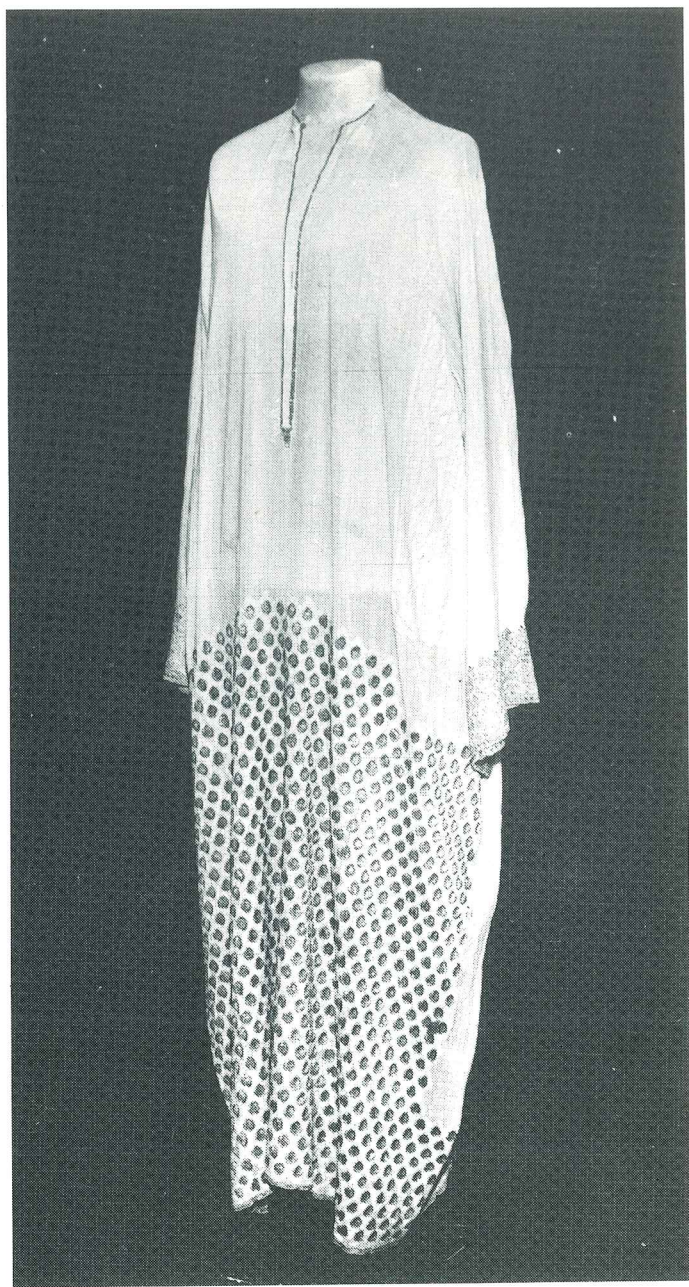
72

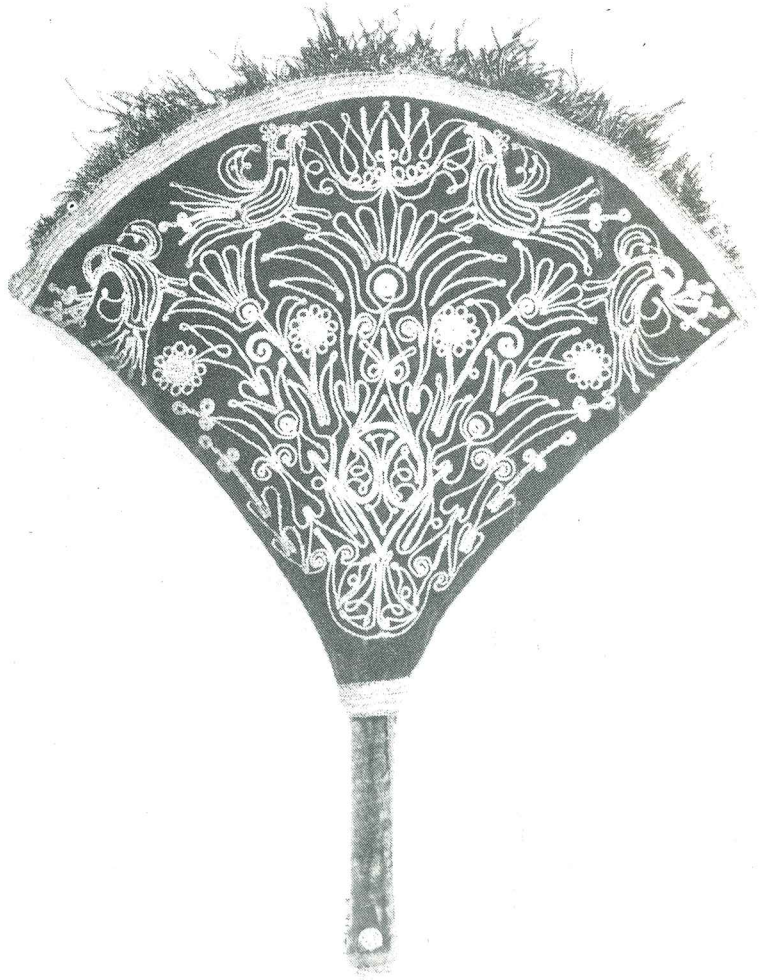
73

75

77

78

79

